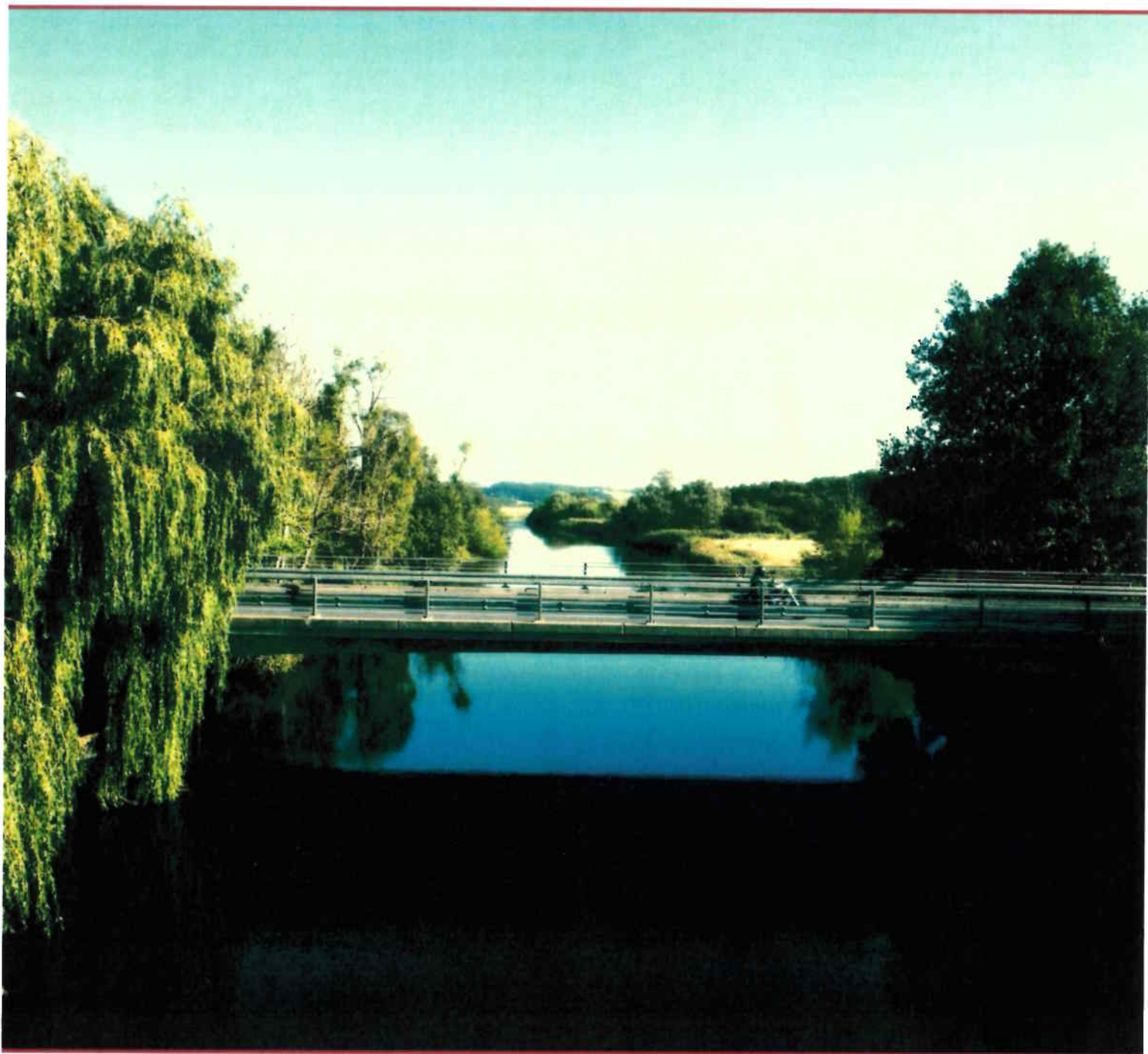

ÅRSRAPPORT 2016

LANGÅ SPAREKASSE

Regnskab nr. 144

Om sparekassen

Hovedkontor

Langå Sparekasse
Bredgade 10
8870 Langå

Randers afdeling

Langå Sparekasse
Østervold 25
8900 Randers C

Reg.nr. 9283

CVR-nr. 17200615

Internet: www.langspar.dk

Mail: langspar@langspar.dk

Tlf. 86 46 13 22

Bestyrelse

Registreret revisor Michael K. Andreassen, Langå (formand)

Indtrådt i bestyrelsen 2006, udløb af valgperiode 2018

Dyrlæge Per Nielsen, Langå (næstformand)

Indtrådt i bestyrelsen 2008, udløb af valgperiode 2018

Statsautoriseret revisor Erik Møller, Randers

Indtrådt i bestyrelsen 2013, udløb af valgperiode 2017

Fhv. sparekassedirektør Kirting Olesen, Ryomgård

Indtrådt i bestyrelsen 2009, udløb af valgperiode 2017.

Psykolog Birthe Rusike, Langå

Indtrådt i bestyrelsen 2014, udløb af valgperiode 2018

Værkstedschef Karl Ostrowski, Stevnstrup

Indtrådt i bestyrelsen 2007, udløb af valgperiode 2017

Aut. el-installatør Per Kvorning, Laurbjerg

Indtrådt i bestyrelsen 2012, udløb af valgperiode 2017

Direktion

Sparekassedirektør Morten Vagnø, Risskov

Revisionsudvalg

Statsautoriseret revisor Erik Møller, Randers (revisionsudvalgsansvarlig)

Fhv. sparekassedirektør Kirting Olesen, Ryomgård (uafhængig medlem af revisionsudvalg)

Revision

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab, Nykøbing Mors

Indhold

Om sparekassen	2
Ledelsespåtegning	4
De uafhængige revisorers revisionspåtegning	6
Ledelsesberetning	9
Resultatopgørelse for 2016	18
Totalindkomstopgørelse 2016	18
Balance pr. 31.12.2016.....	19
Egenkapitalopgørelse	21
Kapitalforhold og solvens.....	24
Nøgletal	25
Noter.....	26

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 for Langå Sparekasse.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2016 og resultat af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016.

Det er endvidere vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i sparekassens aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som sparekassen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

Langå, den 21. februar 2017

Direktion

Morten Vagnø
Sparekassedirektør

Bestyrelse

Michael K. Andreasen
Formand

Per Nielsen
Næstformand

Erik Møller
Revisionsudvalgsansvarlig

Karl Ostrowski

Per Kvorning

Kirting Olesen

Birthe Rusike

Godkendt på repræsentantskabsmødet den 21/3 2017
Dirigent

De uafhængige revisorers revisionspåtegning

Til Repræsentantskabet i Langå Sparekasse

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Langå Sparekasse for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, kapitalgrundlag og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet".

Vi er uafhængige af sparekassen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvar for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere sparekassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere sparekassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om

revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlige fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kumme udtrykke en konklusion om effektiviteten af sparekassens interne kontrol.

Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.

Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om sparekassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at sparekassen ikke længere kan fortsætte driften.

Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

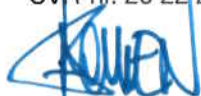
I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med lovgivningens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Nykøbing Mors, den 21. februar 2017

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
CVR-nr. 20 22 26 70

Henrik S. Poulsen
Statsautoriseret revisor

Ledelsesberetning

Hovedaktivitet

Sparekassens hovedaktivitet er almindelige pengeinstitutforretninger, som består i at modtage indlån, yde lån, kreditter og garantistillelse, foretage handel med værdipapirer og valuta, samt yde rådgivning vedrørende finansiering, pension, investering, forsikring og bolighandel m.v. Sparekassen har sit primære virke i Randers Kommune og Favrskov Kommune og Region Midtjylland som sit sekundære markedsområde, og med hovedkontor i Langå og afdeling i Randers. Den primære målgruppe er private kunder samt mindre erhvervsvirksomheder.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Sparekassens forretningsomfang målt på indlån, udlån og garantier har været svagt stigende henover året 2016.

Den økonomiske udvikling i sparekassens primære markedsområder – Randers Kommune og Favrskov Kommune – har været positiv. Områderne er kendetegnet ved en stigende beskæftigelse og et forholdsvist dynamisk boligmarked.

Der er dog fortsat en meget begrænset låneefterspørgsel blandt sparekassens kunder, hvilket medfører en faldende indtjening på udlånet. Samtidigt er sparekassens indlån fra kunderne steget igen i 2016, hvilket isoleret set medfører en stigning i renteudgifterne.

Ovenstående tendens har kendetegnet udviklingen i sparekassen i de senere år og har således også været øverst på agendaen i det strategiarbejde, der er pågået i sparekassen i 2016.

Strategi 2020

Sparekassen har i foråret 2016 udformet Strategi 2020, der definerer rammerne for sparekassens virke frem mod 2020.

Grundlæggende har sparekassen ikke ændret væsentligt ved sin vision og sine værdier, der er defineret således:

Vision

Sparekassen vil være en stærk, troværdig og attraktiv samarbejdspartner for sine kunder. Samtidig vil sparekassen have en værdiskabende rolle i forhold til kunder, medarbejderne, garantier og lokalsamfundet."

Værdier

Vi er...

- engagerede og nærværende
- troværdige
- faglig kompetente
- markedsorienterede

Sparekassen har i en lang årrække været begunstiget af at kunne tjene penge på sin store og voksende overskudslivelihood. Desværre har renteudviklingen de seneste år betydet, at denne indtægtskilde er blevet begrænset og samtidig forbundet med stor usikkerhed.

Et af de væsentligste parametre i udformningen af Strategi 2020 har således været at iværksætte tiltag, der kan imødegå den forventede mindre indtjening på overskudslikviditeten, hvilket vil sige, at fokus fremadrettet bliver at styrke indtjeningen på den primære forretning.

I den forbindelse har sparekassen defineret en række fokusområder, der netop har det sigte, at styrke den primære forretning. Disse områder er:

- Øget fokus på at øge forretningsomfanget med eksisterende kunder
- Øget fokus på at servicere det lokale erhvervsliv
- Flytning af sparekassens afdeling i Stevnstrup til Randers

Flytningen af sparekassens afdeling fra Stevnstrup til Randers er et meget centralt element i Strategi 2020. Samtidig med flytningen er der sket en opnormering af afdelingen, således at denne bemannes med fem rådgivere mod tidligere to. Afdelingen er samtidig gjort til en rådgivningsafdeling uden kontanthåndtering. Det er sparekassens vurdering, at vi med udgangspunkt i den geografiske placering i Randers midtby og en opnormering af rådgiverne har fået et solidt fundament for at skabe en sund udlånsvækst til primært private kunder i Randers og omegn i årene fremover.

Generationsskifte i Sparekassen

2016 blev starten på et uundgåeligt generationsskifte i sparekassen, hvor en del af sparekassens loyale og trofaste medarbejdere i 2016 og årene fremover går på pension.

Generationsskiftet kommer isoleret set til at øge personaleomkostningerne i de kommende år, da der normalt må påregnes et vist overlap mellem gamle og nye medarbejdere i en sådan proces.

Generationsskiftet og arbejdet med Strategi 2020 har affødt, at sparekassen i 2016 har omorganiseret visse funktioner og foretaget nyansættelser, således at organisationen fortsat kan leve op til både sparekassens strategiske ambitioner og de regulatoriske krav og opgaver, som fortsat er stigende.

Besøg af Finanstilsynet

I foråret 2016 var Finanstilsynet på ordinær inspektion i sparekassen. Seneste besøg fra Finanstilsynet var i 2010.

Inspektionen forløb som forventet og gav ikke anledning til hverken mernedskrivninger eller forøget solvensbehov i sparekassen. Sparekassen modtog enkelte påbud om tilretning af forretningsgange og arbejdsrutiner på en række administrative områder. Disse påbud er taget til efterretning og er implementeret i sparekassen.

Resultatopgørelsen

Resultatet

Årets resultat efter skat blev 4.658 t.kr. mod 3.458 t.kr. i 2015. Årets resultat efter skat ligger højere end forventningerne for året. Tiltagene i forbindelse med Strategi 2020 og generationsskiftet påvirker isoleret set resultatet negativt, mens kursreguleringerne har bidraget væsentlig bedre end forventet.

Ledelsen finder det opnåede resultat tilfredsstillende.

Netto rente- og gebyrindtægter

Netto rente- og gebyrindtægter er næsten uændret i forhold til sidste år med 32,4 mio. kr. Netto renteindtægter var uforandret med 22,9 mio. kr. i forhold til 2015. Bagvedliggende er der dog bevægelser i de opnåede netto renteindtægter, da sparekassens renteindtægter fra udlån og obligationer falder fra 27,7 mio. kr. til 26,2 mio. kr., hvilket dog fuldt ud opvejes af et fald i renteudgifterne fra 4,8 mio. kr. til 3,3 mio. kr. Faldet i renteudgifterne skyldes, at sparekassen i 1. kvartal 2016 gennemførte en generel rentesænkning på indlånet. Udviklingen i netto renteindtægterne, var således nogenlunde som forventet.

Gebyrer og provisionsindtægter udgjorde 10,3 mio. kr. mod 10,5 mio. kr. i 2015. Det opnåede resultat er lidt bedre end budgetteret, men dog en smule under de realiserede indtægter for året før. Nedgangen i forhold til 2015 skal ses i lyset af at indtægterne var ekstraordinært høje grundet en meget stor aktivitet i forbindelse med omlægninger af kreditforeningslån i første halvår af 2015.

Kursregulering

Kursreguleringen blev væsentlige bedre end forventet med et plus på 3.567 t.kr. mod sidste års minus på 967 t.kr. I årets kursregulering udgør kursgevinster på obligationer ca. 0,8 mio. kr., hvilket skyldes et faldende renteniveau henover 2016. Sparekassens aktiebeholdninger har i årets løb givet en kursgevinst på ca. 2,8 mio. kr. nogenlunde ligeligt fordelt mellem sparekassens beholdning af aktier i sektorrelaterede selskaber samt sparekassens beholdning af børsnoterede aktier.

Omkostninger

Udgifter til personale og administration m.v. udgør 26,3 mio. kr. mod sidste år 23,3 mio. kr. eller en stigning på 12,9 %. Stigningen skyldes dels udgifter i forbindelse med generationsskifte i sparekassen samt implementering af de strategiske tiltag i Strategi 2020 herunder etableringen i Randers, men også en fortsat væsentlig stigning i sparekassens udgifter til IT.

Af- og nedskrivninger på materielle aktiver er påvirket af, at sparekassen har nedskrevet den ejendom, der indtil december 2016 blev anvendt som domicilejendom for sparekassens afdeling i Stevnstrup og herunder etableringen i Randers.

Posten "Andre driftsudgifter" udgør for 2016 7 t.kr. mod 1,7 mio. kr. i 2015. Det betydelige fald skyldes, at sparekassen i 2015 og årene forinden sammen med den øvrige danske pengeinstitutsektor bidrog til genopbygningen af Indskydergarantifonden (Garantiformuen) som et led i bankpakkerne. Bidraget i 2015 var det sidste i forbindelse med bankpakkerne. For 2016 og fremefter skal der betales et betydeligt mindre bidrag til Afviklingsformuen som er et led i implementeringen af et EU direktiv om regelsæt for genopretning og afvikling af kreditinstitutter og investeringsselskaber.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.m.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.m. udgør 2,3 mio. kr. mod sidste år 2,0 mio. kr. I beløbet er modregnet 650 t.kr. mod sidste år 1.081 t.kr. som renteindtægt af nedskrevne fordringer. Nedskrivningerne har været jævnt fordelt på sparekassens svage eksponeringer større såvel som mindre. Årets nedskrivninger udgør under 0,5 % af sparekassens samlede udlån og garantier og vurderes dermed tilfredsstillende.

Resultatdisponering

Bestyrelsen foreslår, at der af årets resultat efter skat udbetales 2,5 % i rente til sparekassens garantier, der er afsat som foreslået udbytte i resultatdisponeringen. Det resterende overskud foreslås overført til "Overført overskud" under egenkapitalen.

Balancen

Tilgodehavender

Sparekassen har fortsat et meget stort likviditetsoverskud, hvilket har været stigende henover året. Dette likviditetsoverskud er blandt andet placeret i Nationalbanken og andre kreditinstitutter, hvor indestående er øget til 262 mio. kr. mod sidste år 237 mio. kr. Netop denne post har påført sparekassen renteudgifter på mere end 0,5 mio. kr. i 2016, da prisen for at placere penge i Nationalbanken og på interbankmarkedet er steget i løbet af året.

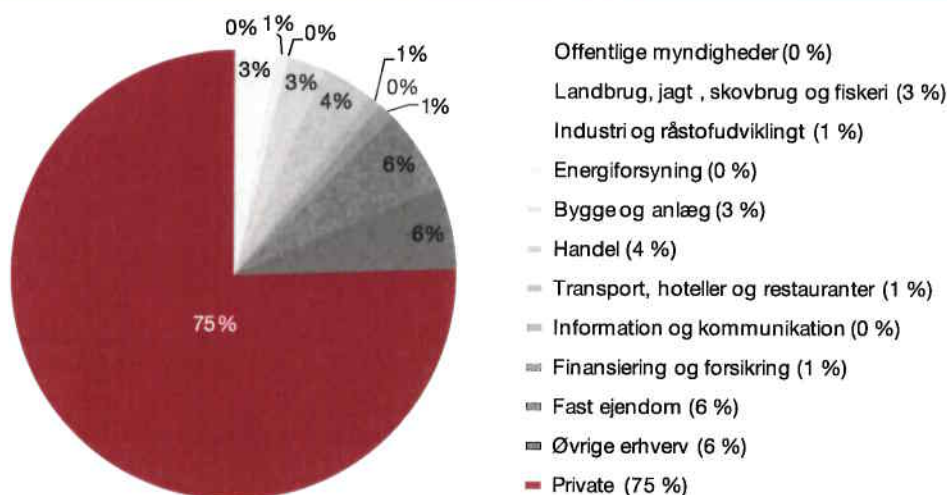
Udlån og garantier

Udlån til amortiseret kostpris er faldet med 4,8 mio. kr. til 305,6 mio. kr. eller 1,5 %. Udviklingen skyldes, at der fortsat er en stor opsparingsrate i samfundet og en deraf følgende begrænset låneefterspørgsel samtidig er der en forholdsvis stor løbende tilbagebetaling i sparekassens lånebog. Udviklingen er ikke tilfredsstillende og som tidligere beskrevet, er der i forbindelse med Strategi 2020 iværksat tiltag, der har til formål at vende denne udvikling over de kommende år.

Garantier (ikke balanceførte poster) er steget fra 135,6 mio. kr. til 161,7 mio. kr., som bl.a. kan relateres til større aktivitet primært på realkreditområdet.

Branchefordeling

Udlån og garantier fordeler sig med 75 % til private og 25 % til erhverv.

Sparekassens erhvervseksposering er veldiversificeret og ingen enkeltstående branche fylder mere end 6 % af de totale udlån og garantier.

Værdipapirer

Beholdning af obligationer er steget med 33 mio. kr. til 313,9 mio. kr. Aktiebeholdningen er steget med 4,8 mio. kr. til 38,8 mio. kr. Stigningen skyldes primært, at sparekassens likviditetsoverskud er steget henover året.

Driftsmidler og ejendomme

Driftsmidler

Efter nettotilgang på 683 t.kr. og afskrivning netto på 425 t.kr., udgør værdi af inventar ultimo året 2.394 t.kr.

Domicilejendomme

Værdi af grunde og bygninger udgør ultimo året i alt 10,2 mio. kr. Domicilejendomme er i årets løb nedskrevet med 0,7 mio. kr. Der henvises til principperne for vurdering af ejendommene under noten "Anvendt regnskabspraksis", idet der også henvises til afsnittet "Omkostninger" ovenfor. Ejendommene afskrives årligt med 208 t.kr.

Balancesum

Balancesummen er samlet steget med 40,8 mio. kr. til 1.030,9 mio. kr. eller 4,1 %.

Indlån

Indlån består af 2 poster, "Indlån og anden gæld" og "Indlån i puljeordninger"

Indlån og anden gæld

Posten er i 2016 steget med 32,5 mio. kr. til 803,6 mio. kr. eller 4,2 %. Stigningen skal ses i lyset af, at kunderne fortsat vælger opsparingen i kontant indestående samt tilgang af nye kunder.

Indlån i puljeordninger

Denne post er steget fra 82,1 til 88,3 mio. kr. og er et udtryk for kundernes placering af pensionsmidler i puljeordninger.

Egenkapital

Ved overførsel af årets overskud til egenkapitalen i henhold til bestyrelsens forslag udgør sparekassens egenkapital i alt 127.537 t.kr., der fordeler sig således:

	t.kr.
Garantkapital	7.393
Foreslået udbytte (rente af garantkapital)	185
Overført af årets resultat	4.473
Overført fra tidligere år	115.486
Egenkapital i alt	127.537

Garantkapitalen

Garantkapitalen er faldet med t.kr. 85 til 7,4 mio. kr. Garantkapitalen udgør 1,4 % af sparekassens solvens på 21,8 %.

Sparekassen har ikke låst garantkapitalen. I henhold til nye regler, skal Finanstilsynet godkende indløsning af garantkapital. Sparekassen har af Finanstilsynet fået tilladelse til indløsning af garantkapital for året 2017 med op til 500 t.kr.

Kapitalgrundlag og kapitalbehov

Sparekassen skal i henhold til lovgivningen have et kapitalgrundlag der understøtter sparekassens risikoprofil. Ledelsen har valgt at kredit- og markedsrisici opgøres efter standardmetoden og operationel risiko opgøres efter basisindikatormetoden. Det er ledelsens vurdering, at der ikke p.t. er behov for at anvende mere avancerede metoder til opgørelse af kapitalen.

Kapitalgrundlag

Pr. 31. december 2016 udgjorde sparekassens egenkapital 127,5 mio. kr. Sparekassens risikoeksponering er opgjort til 536,1 mio.kr., mens kapitalgrundlaget kan opgøres til 117,1 mio.kr., svarende til en faktisk solvensprocent pr. 31. december 2016 på 21,8 %.

Kapitalbehov

Sparekassens individuelle solvensbehov er opgjort til 10,6 %, der blandt andet er fastsat ud fra ledelsens forventninger til fremtiden. Den solvensmæssige overdækning er eksklusiv kapitalbufferne således på 11,2 % procentpoint ultimo 2016 svarende til 61,6 mio. kr. Kapitalbufferne udgjorde pr 31. december 2016 0,625% og stiger i 2017 til 1,25%.

Opgørelsen af solvensbehovet er baseret på bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov og på Finanstilsynets vejledning herom. Sparekassen har opgjort solvensbehovet efter Finanstilsynets 8+ metode.

Det er ledelsens vurdering, at kapitalen er tilstrækkelig til at dække den risiko, der er forbundet med sparekassens aktiviteter. Sparekassen vurderer således at kunne leve fuldt ud op til kravene som de er udformet pt., hvorfor årsregnskabet aflægges som going concern.

Likviditet

Sparekassen har også i 2016 haft en meget stærk likviditet. Indlånsoverskuddet udgjorde ultimo 2016 ca. 500 mio. kr. ekskl. indlån i puljer. Sparekassen skal i henhold til lovgivningen opføre sin likviditet jf. Lov om Finansiell Virksomhed §152. Sparekassens likviditetsoverdækning udgjorde ultimo 2016 450 %. Ydermere er der med indførelsen af Basel III-reglerne indført et nyt likviditetsmål kaldet LCR (Liquidity Coverage Ratio). Dette likviditetsmål, der fremadrettet erstatter §152-kravet indføres i årene 2016 til 2019, således at kravet er stigende fra 70 % i 2016 til det blivende krav på 100 % i 2019. Sparekassens LCR-procent udgjorde ultimo 2016 2.324 %.

Nye nedskrivningsregler

Fra 2018 indføres der med regnskabsstandarden IFRS9 en ny nedskrivningsmodel for pengeinstitutter. Sparekassen har endnu ikke nogle kvantitative skøn over betydningen af indførelsen af denne nye nedskrivningsmodel, men har en forventning om, at modellen vil øge behovet for nedskrivninger, når den indføres. Det er ligeledes sparekassens forventning, at kapitalgrundlaget er tilstrækkelig til at absorbere de øgede nedskrivninger, der følger med den nye model.

Tilsynsdiamanten

Finanstilsynet tilsynsdiamant for pengeinstitutter indeholder 5 pejlemærker og grænseværdien, som Finanstilsynet anbefaler pengeinstitutterne at holde sig indenfor.

For sparekassen udgør disse pejlemærker som følger:

Finanstilsynets diamant	Anbefaling	Langå Sparekasse
Summen af store eksponeringer	Max 125 %	0,0 %
Udlånsvækst	Max 20 %	-1,9 %
Likviditetsoverdækning	Over 50 %	450,4 %
Ejendomseksponering	Max 25 %	9,0 %
Funding ratio	Max 1	0,3

Definition af tallene som indgår i Finanstilsynets diamant

Summen af store eksponeringer

Eksponeringer der udgør mere end 10% af sparekassens egenkapital opgjort i % heraf.

Udlånsvækst

Årets udlånsvækst udtrykt i %.

Likviditetsoverdækning

Den overskydende likviditet efter opfyldelse af lovens minimumskrav i lov om finansiel virksomhed § 152 i procent af lovens minimumskrav.

Ejendomseksponering

Udlån til brancherne fast ejendom og gennemførsel af byggeprojekter i forhold til det samlede udlån.

Funding ratio (stabil funding)

Udlån/arbejdende kapital (indlån og egenkapital)

Usikkerhed ved indregning og måling

De væsentligste usikkerheder ved indregning og måling knytter sig til nedskrivning på udlån, hensættelser på garantier og værdiansættelse af finansielle instrumenter. Ledelsen vurderer, at usikkerheden er på et niveau, der er forsvarligt i forhold til det retvisende billede af årsregnskabet. Der henvises til beskrivelse heraf i note 20.

Usædvanlige forhold

Der har i året ikke været usædvanlige forhold.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er ikke indtruffet begivenheder efter regnskabsårets afslutning, som vil påvirke vurderingen af sparekassens forhold væsentligt.

Forventet udvikling 2017**Resultatet**

Resultatet for 2017 vil på grund af det ekstremt lave renteniveau afhænge meget af konjunkturernes udvikling. Ved en uændret rente og en nedskrivningsprocent på 0,5% af udlån og garantier forventes et overskud i niveauet 3 til 3,5 mio. kr. før skat. Estimatet er behæftet med betydelig usikkerhed.

Balancen

Med den af sparekassen vedtagne Strategi 2020 er det ledelsens forventning, at der i 2017 påbegyndes en ændring af sparekassens balancesammensætning. Herunder forventes der en stigning i kundeudlånet samt at sparekassens kunder i højere grad vil placere sin opsparing i værdipapirer. Følgelig forventes det, at sparekassens overskudslikviditet vil falde.

Risikostyring

Bestyrelsen vurderer kvartalsvis alle væsentlige risikoforhold og mindst en gang årligt de samlede risikoforhold samt de enkelte risikofaktorer, som er forbundet med sparekassens aktiviteter. Bestyrelsen vedtager regningslinjer for de centrale risikoområder, følger udviklingen og sikrer tilstedeværelse af planer for styring af de enkelte risikofaktorer, herunder forretningsmæssige og finansielle risici, forsikrings- og miljøforhold. Der henvises til note 19.

Videnressourcer

I sparekassens forretningsgrundlag indgår, at vi skal kunne levere kompetente løsninger og faglig rådgivning til vore kunder. Sparekassen lægger vægt på at være på forkant med såvel den teknologiske som den faglige udvikling. Der foregår derfor løbende ajourføring af virksomhedens videnressourcer således, at fundamentet for den fremtidige udvikling er sikret.

Vi har dog siden 2006 fravalgt det traditionelle landbrugserhverv som et af vore faglige kompetenceområder.

Revisionsudvalg

Reglerne om revisionsudvalg er i 2016 ændret således, at der ikke længere er krav om at ikke-børsnoterede pengeinstitutter opretholder et revisionsudvalg.

Sparekassens bestyrelse har besluttet at opretholde et revisionsudvalg bestående af 2 medlemmer. Begge medlemmer opfylder kravene dels til uafhængighed og dels til kvalifikation inden for regnskabsvæsen eller revision. Formanden for udvalget, statsautoriseret revisor Erik Møller, har mangeårig erfaring med revision og regnskabsaflæggelse i pengeinstitutter, og udvalgsmedlem Kirting Olesen har som tidligere sparekassedirektør mangeårig erfaring med drift af og regnskabsaflæggelse i pengeinstitutter.

Revisionsudvalgets opgaver omfatter bl.a. overvågning af regnskabsaflæggelsesprocessen, overvågning af sparekassens interne kontrol- og risikostyringssystemer samt overvågning af den lovpligtige revision af årsregnskabet m.v.

Bestyrelsen har vedtaget et kommissorium, hvori udvalgets ansvarsområder, beføjelser, rapportering og antal møder m.v. er fastlagt. Møder afholdes så ofte, som formanden finder det nødvendigt og minimum 2 gange årligt. Revisionsudvalget har i 2016 afholdt 7 møder.

Samfundsansvar

Som lokalt pengeinstitut med udpræget lokalt sigte, har sparekassen ikke formuleret politik for samfundsansvar, herunder heller ikke politikker for at respektere menneskerettigheder eller for reduktion af klimapåvirkningen. Men som lokalt pengeinstitut har vi i mange år været med til at understøtte udviklingen i lokalområdet.

Måltal for det underrepræsenterede køn i ledelsen

I medfør af lov om finansiel virksomheds § 79a har bestyrelsen udarbejdet måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen.

Det er bestyrelsens mål, at andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen som minimum skal udgøre 1 person, og at det på sigt tilstræbes at udgøre mindst 2 personer.

Offentliggørelse

Risikorapport, Individuel Solvensbehov, Lønpolitik og Corporate Governance

Sparekassen skal efter gældende lovgivning offentliggøre en række oplysninger i henhold til CRR-forordningen, herunder risikorapport og det opgjorte individuelle solvensbehov. Herudover skal der tillige offentliggøres regler for god selskabsledelse, benævnt som Corporate Governance samt Lønpolitik. Vi har valgt at offentliggøre oplysningerne på hjemmesiden www.langspar.dk, hvortil der henvises.

Resultatopgørelse for 2016

		2016	2015
	Note	t.kr.	t.kr.
Renteindtægter	1	26.220	27.685
Renteudgifter	2	3.320	4.824
Netto renteindtægter		22.900	22.861
Udbytte af aktier mv.		162	184
Gebyrer og provisionsindtægter	3	10.337	10.549
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter		949	1.033
Netto rente- og gebyrindtægter	4	32.450	32.561
Kursreguleringer	5	3.567	-967
Udgifter til personale og administration	6	26.301	23.268
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	13,14	1.395	502
Andre driftsudgifter		7	1.664
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	7	2.306	2.021
Resultat før skat		6.008	4.139
Skat	8	1.350	681
Årets resultat		4.658	3.458
Forslag til resultatdisponering			
Foreslået udbytte (rente af garantkapital)		185	184
Overført til næste år		4.473	3.274
I alt		4.658	3.458

Totalindkomstopgørelse 2016

Anden totalindkomst	0	0
Totalindkomst i alt	4.658	3.458

Balance pr. 31.12.2016

Aktiver		2016	2015
	Note	t.kr.	t.kr.
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker		54.855	236.930
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	9	211.940	27.457
Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	7, 10	0	1.080
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	7, 10	305.626	310.406
Obligationer til dagsværdi	11	313.857	280.927
Aktier mv.	11	38.875	34.057
Aktiver tilknyttet puljeordninger	12	88.127	81.206
Grunder og bygninger i alt		10.231	11.139
Domicilejendomme	13	10.231	11.139
Øvrige materielle aktiver	14	2.394	2.136
Aktuelle skatteaktiver		380	0
Andre aktiver		4.001	4.149
Periodeafgrænsningsposter		668	619
Aktiver i alt		1.030.954	990.106

Passiver		2016	2015
	Note	t.kr.	t.kr.
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker		0	0
Indlån og anden gæld	15	803.590	771.133
Indlån i puljeordninger		88.327	82.135
Aktuel skatteforpligtelse		0	270
Andre passiver		10.823	12.587
Gæld i alt		902.740	866.125
Hensættelser til udskudt skat	16	177	33
Hensættelse til tab på garantier		500	800
Hensatte forpligtelser		677	833
Garantkapital		7.393	7.478
Overført overskud		119.959	115.486
Foreslået udbytte		185	184
Egenkapital		127.537	123.148
Passiver i alt		1.030.954	990.106
Eventualforpligtelser	17	161.728	135.557
Øvrige noter	18-25		

Egenkapitalopgørelse

	Garant- kapital	Foreslået udbytte	Overført resultat	I alt
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
Egenkapital 01.01.2016	7.478	184	115.486	123.148
Nettoændring i garantkapital	-85			-85
Udbetalt udbytte (rente af garantkapital)		-184		-184
Foreslået udbytte (rente af garantkapital)		185	-185	0
Årets resultat			4.658	4.658
Egenkapital 31.12.2016	7.393	185	119.959	127.537
 Egenkapital 01.01.2015	 7.404	 187	 112.212	 119.803
Nettoændring i garantkapital	74			74
Udbetalt udbytte (rente af garantkapital)		-187		-187
Foreslået udbytte (rente af garantkapital)		184		184
Årets resultat			3.274	3.274
Egenkapital 31.12.2015	7.478	184	115.486	123.148

Kapitalforhold og solvens

	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
Egenkapital	127.537	123.148
Fradrag:		
Foreslået udbytte / rente til garantkapital	185	184
Summen af kapitalandele m.v.	9.371	8.429
Forsigtig værdiansættelse	353	397
Forpligtelse til indløsning af garantkapital	500	500
Egentlig kernekapital/kapitalgrundlag	117.128	113.638
Risikodisponering		
Kreditrisiko	374.202	364.497
Markedsrisiko	101.758	107.169
Operationel risiko	60.132	58.854
Samlet risikodisponering	536.092	530.520
Solvens		
Egentlig kernekapitalprocent	21,85%	21,40%
Kernekapitalprocent	21,85%	21,40%
Kapitalprocent	21,85%	21,40%

Nøgletal

	2016	2015	2014	2013	2012
Hoved- og nøgletal (1.000 kr.)					
Resultatopgørelse					
Netto rente- og gebyrindtægter	32.450	32.561	32.772	31.221	27.575
Kursreguleringer	3.567	-967	-12	1.496	1.941
Udgifter til personale og administration	26.301	23.268	20.532	20.239	19.425
Andre driftsudgifter	7	1.664	1.620	1.610	1.058
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	2.306	2.021	5.315	710	5.218
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	0	0	0	0	76
Årets resultat efter skat	4.658	3.458	4.250	7.090	2.470
Balance					
Udlån (dagsværdi og amortiseret kostpris)	305.626	311.486	311.016	307.317	322.867
Indlån (incl. indlån i puljeordninger)	891.917	853.268	782.082	749.841	689.837
Egenkapital	127.537	123.148	119.803	115.924	108.838
Aktiver i alt	1.030.954	990.106	918.956	878.725	809.144
Nøgletal					
Solvensprocent	21,8	21,4	22,7	21,9	21,3
Kernekapitalprocent	21,8	21,4	22,7	22,5	21,3
Egenkapitalforrentning før skat	4,8	3,4	4,2	8,2	3,1
Egenkapitalforrentning efter skat	3,7	2,8	3,6	6,3	2,3
Indtjening pr. omkostningskrone	1,20	1,15	1,18	1,39	1,13
Renterisiko %	4,4	5,7	4,5	3,6	2,9
Valutaposition %	2,2	4,7	3,8	2,7	4,2
Valutarisiko %	0	0	0	0	0
Udlån i forhold til indlån %	38	40	43,5	44,5	50,7
Udlån i forhold til egenkapital	2,4	2,5	2,6	2,7	3
Årets udlånsvækst %	-1,9	0,2	1,2	-4,8	6,2
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet %	450,4	434,6	423,3	415,5	338,3
Summen af store engagementer %	0	0	0	56,8	23,5
Årets nedskrivningsprocent	0,5	0,6	1,4	0,3	1,2
Akkumuleret nedskrivningsprocent	6,5	6,3	6,6	6,2	5,8
Afkastningsgrad % (resultat i forhold aktiver i alt)	0,45	0,34	0,46	0,8	0,3

Noter

0. Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Ændring i anvendt regnskabspraksis

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde pengeinstituttet, og aktivets værdi kan måles pålideligt. Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå pengeinstituttet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor. Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på handelsdagen.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af eventuelle afdrag samt tillæg/fradrag af den akkumulerede amortisering af forskellen mellem kostpris og nominelt beløb.

Ved indregning og måling tages hensyn til begivenheder, der fremkommer mellem balancedagen og tidspunktet for aflæggelse af årsrapporten, som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Resultatopgørelsen

Renter, gebyrer og provisioner

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de vedrører. Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente af et udlån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af det finansielle instrument (udlån) under renteindtægter.

Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, som er af en størrelse, at den er betragtet som værende uvæsentlig er ikke periodiseret over løbetiden.

Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Renteindtægter på nedskrevne lån er fratrasket renteindtægter af udlån. Renteindtægten heraf er bogført som en positiv post under nedskrivninger.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner mv. til personalet.

Pensionsordninger

Pengeinstituttet har indgået bidragsbaserede pensionsordninger med medarbejderne. Sparekassen har ingen forpligtelse til at indbetale yderligere bidrag.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder indtægter af sekundær karakter i forhold til sparekassens aktiviteter, herunder fortjeneste og tab ved salg af midlertidig overtagne aktiver.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter indeholder indtægter af sekundær karakter i forhold til sparekassens aktiviteter, herunder bidrag til sektorløsninger.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og forskydning i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen medmindre det vedrører poster, der indgår i anden totalindkomst eller indregnes direkte på egenkapitalen.

Totalindkomst

Beløb der indgår i totalindkomsten udgør bl.a. opskrivninger eller nedskrivninger af tidligere foretagne opskrivninger i forbindelse med omvurdering af domicilejendommene samt indkomst i øvrigt.

Balancen

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt tidsindskud i centralbanker.

Tilgodehavende måles til dagsværdi.

Udlån

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetaling er sket direkte til låntager.

Udlån, der indgår i handelsbeholdning, måles til dagsværdi. Øvrige udlån måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte, men endnu ikke realiserede tab. Nedskrivninger foretages, når der er objektiv indikation for værdiforringelse (OIV).

Nedskrivning foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet. Herfra trækkes den af sparekassen vurderede sikkerhed.

Nedskrivninger foretages såvel individuelt som gruppevist.

For udlån og tilgodehavender, der ikke er individuelt nedskrevet, foretages en gruppevis vurdering af, om der for gruppen er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse (OIV).

Den gruppevisse vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Der opereres med 2 grupper fordelt på én gruppe af privatkunder og én gruppe af erhvervskunder.

Den gruppevisse vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af foreningen Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling. Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variabler via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variabler indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser/tvangsauktioner m.fl.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Sparekassen har derfor vurderet hvorvidt modelestimerne afspejler kreditrisikoen for vor egen udlånsportefølje.

Denne vurdering har medført en tilpasning af modelestimerne til egne forhold, hvorefter det er de tilpassede estimer, som danner baggrund for beregninger af den gruppevisse nedskrivning. For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, som udtrykker den procentuelle værdiforringelse, som knytter sig til en given gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen. Ved at sammenligne det enkelte udlåns aktuelle tabsrisiko med udlånets oprindelige tabsrisiko og udlånets tabsrisiko primo den aktuelle regnskabsperiode fremkommer det enkelte udlåns bidrag til den gruppevisse nedskrivning. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger.

Obligationer

Obligationer, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen.

Hvis markedet for en eller flere obligationer er illikvidt, eller hvis der ikke findes en offentlig anerkendt pris, fastsætter sparekassen dagsværdien ved brug af anerkendte værdiansættelsesteknikker.

Aktier

Aktier, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen på balancedagen.

Dagsværdien for unoterede og illikvide aktier tager udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler o.lign. eller alternativt kapitalværdiberegninger. Illikvide og unoterede kapitalandele, hvor det ikke vurderes muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles ved første indregning til kostpris. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen samt omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Domicilejendomme er ejendomme, som Sparekassen selv benytter til administration, filial eller øvrig servicevirksomhed.

Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien. Eksterne eksperter er involveret i målingen af domicilejendomme. Omvurderingen foretages efter afkastmetoden ud fra going concern princippet.

Stigninger i domicilejendommens omvurderede værdi indregnes direkte på egenkapitalen via totalindkomsten, medmindre der er tale om tilbageførsel af tidligere års foretagne nedskrivninger over resultatopgørelsen. Fald i omvurderede værdi indregnes under resultatopgørelsen, med mindre der er tale om tilbageførsel af tidligere års opskrivninger direkte over egenkapitalen via totalindkomsten. Afskrivninger foretages på baggrund af den opskrevne værdi. Domicilejendomme afskrives over en periode på 25 år. Der afskrives ikke på grunde.

Investerings ejendomme omfatter ejendomme, der ikke er klassificeret som domicilejendomme.

Investerings ejendomme måles til dagsværdi, der fastsættes ved hjælp af almindeligt accepterede værdiansættelsesmetoder og i overensstemmelse med bilag til regnskabsbekendtgørelsen.

Øvrige materielle aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der foretages lineære afskrivninger over en forventet brugstid på mellem 2 og 15 år. Den anvendes ikke scrapværdi.

Øvrige materielle anlægsaktiver vurderes for nedskrivningsbehov, når der er indikation for værdiforringelse, og der nedskrives til genindvindingsværdien, som er den højeste af nettosalgssum og nytteværdi.

Andre aktiver

Andre aktiver omfatter bl.a. tilgodehavende renter og provision, der måles til amortiseret kostpris.

Gæld til kreditinstitutter, centralbanker og indlån

Måling sker til amortiseret kostpris.

Andre passiver

Andre passiver omfatter øvrige passiver, der ikke hører til under andre passivposter. Posten omfatter blandt andet lønrelaterede poster, skyldig renter og provision m.v. Regnskabsposten måles til amortiseret kostpris.

Hensatte forpligtelser

Garantier og andre forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på virksomhedens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen.

Skat

Aktuelle skatteforpligtelser, henholdsvis tilgodehavende aktuel skat, indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalt acontoskat. Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoaktiver.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi. Afledte finansielle instrumenter indregnes under andre aktiver henholdsvis andre passiver.

Øvrige oplysninger

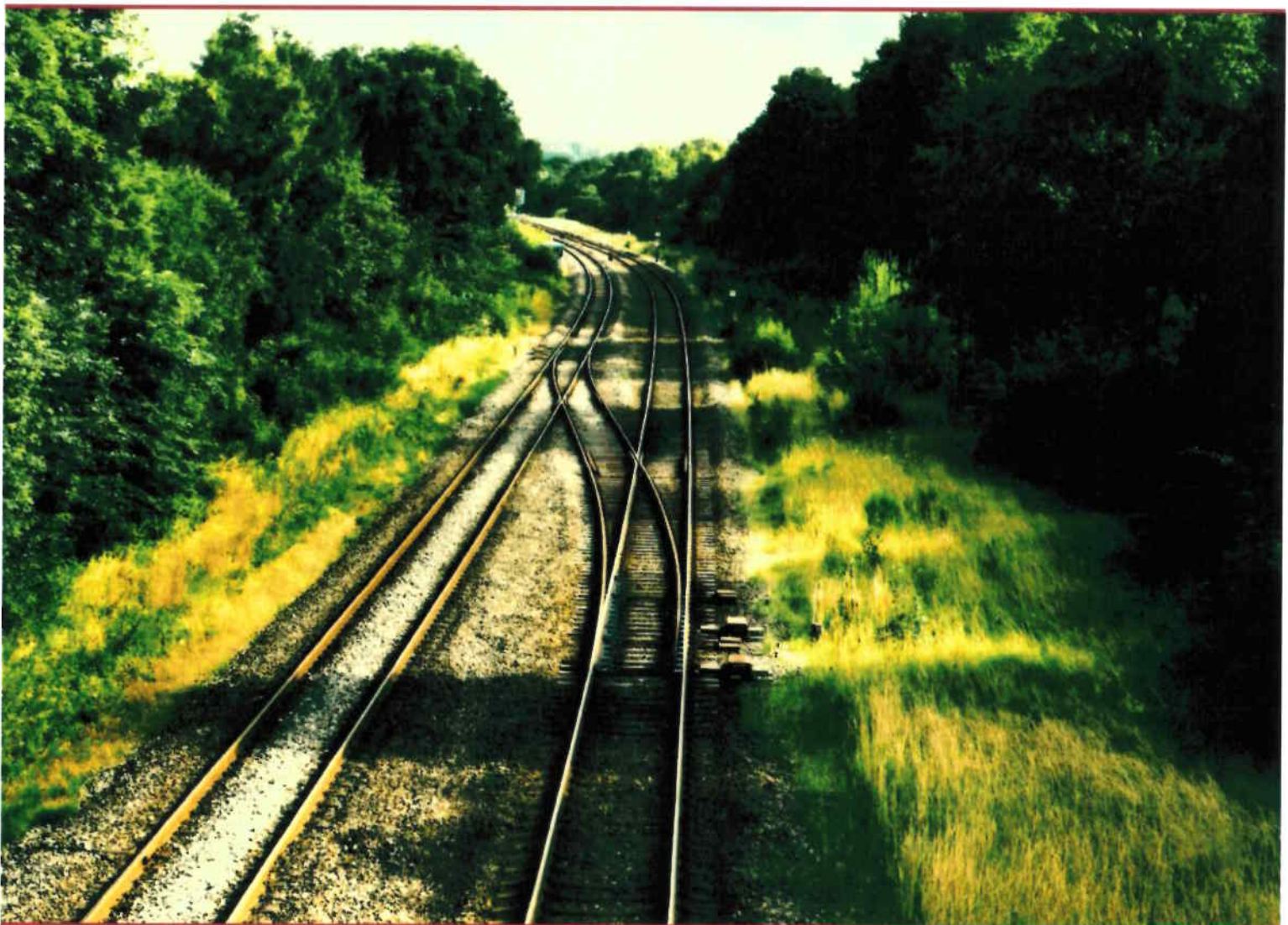
Eventualforpligtelser og garantier

Sparekassens udestående garantier er oplyst i noterne under posten "Eventualforpligtelser". Såfremt det vurderes sandsynligt, at den udestående garanti vil påføre sparekassen et tab, er forpligtelsen hertil hensat under posten "Hensættelse til tab på garantier" og udgiftsført i resultatopgørelsen under "Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v."

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens valutakurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Ikke-monetære aktiver og forpligtelser anskaffet i fremmed valuta, der ikke omvurderes til dagsværdi, kursreguleres ikke.

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav.

1. Renteindtægter	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	279	5
Udlån og andre tilgodehavender	21.965	22.930
Obligationer	3.976	4.750
Afledte finansielle instrumenter i alt	0	0
Øvrige renteindtægter	0	0
Renteindtægter i alt	26.220	27.685

2. Renteudgifter	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
Kreditinstitutter og centralbanker	876	0
Indlån og anden gæld	2.427	4.815
Udstedte obligationer	0	0
Efterstillede kapitalindskud	0	0
Øvrige renteudgifter	17	9
Renteudgifter i alt	3.320	4.824

3. Gebyrer og provisionsindtægter	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
Værdipapirhandel og depoter	616	772
Betalingsformidling	1.111	948
Lånesagsgebyrer	1.913	2.441
Garantiprovision	4.903	4.598
Øvrige gebyrer og provisioner	1.794	1.790
Gebyrer og provisionsindtægter i alt	10.337	10.549

4. Nettorente- og gebyrindtægter fordelt på aktivitetsområder

Indtægten skal fordeles på aktivitetsområder. Det er ikke muligt at foretage en opdeling på aktiviteter og markeder m.v. da sparekassen i det væsentlige driver indlåns- og udlånsvirksomhed i lokalområdet.

5. Kursreguleringer	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
Andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi	-177	100
Obligationer	886	-4.816
Aktier mv.	2.823	3.613
Valuta	35	136
Aktiver tilknyttet puljeordninger	2.891	14.058
Indlån i puljeordninger	-2.891	-14.058
Kursreguleringer i alt	3.567	-967

6. Udgifter til personale og administration	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
Personaleudgifter		
Lønninger	11.803	11.516
Pensioner	1.168	921
Udgifter til social sikring	1.874	1.673
I alt	14.845	14.110
Øvrige administrationsudgifter	11.456	9.158
Personale- og administrationsudgifter i alt	26.301	23.268

Gennemsnitlige antal beskæftigede omregnet til heltidsbeskæftigede	23,5	20,6
--	------	------

Direktionens vederlag inkl. skattepligtige goder:

Morten Vagnø	1.544	182
Steen Nørgaard	0	2.728
Direktionens vederlag i alt	1.544	2.910

Bestyrelses vederlag, fast vederlag:

Michael Andreassen, formand	94	84
Per Nielsen, næstformand	58	49
Erik Møller, revisionsudvalgsformand	55	40
Kirting Olesen	52	51
Karl Ostrowski	51	40
Per Kvorning	51	40
Birthe Rusike	51	40
Bestyrelsens vederlag i alt	412	344

Af ovenstående fremgår det samlede vederlag til hvert medlem af bestyrelsen og direktionen, som vedkommende som led i dette hverv har optjent fra sparekassen i det pågældende regnskabsår.

Pensionstilsagn

Sparekassen har ikke givet pensionstilsagn til sparekassens direktion.

Incitamentsprogrammer

Der er ikke fastsat særlige incitamentsprogrammer for sparekassens ledelse.

Lønpolitikken

Beslutningsprocessen i forbindelse med lønpolitikken sker ved at bestyrelsen indstiller denne til repræsentantskabets godkendelse.

Revisionshonorarer	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
Lovpligtig revision	284	262
Andre erklæringer med sikkerhed	40	48
Skatterådgivning	0	0
Andre ydelser	28	10
Revisionshonorarer i alt	352	320

7. Nedskrivninger på udlån og hensættelse på garantidebitorer		
	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
Individuelle nedskrivninger primo	28.547	28.092
Årets nedskrivninger	4.201	6.341
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	-1.916	-3.652
Andre bevægelser	0	0
Endeligt tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	-300	-2.234
Individuelle nedskrivninger/hensættelser ultimo	30.532	28.547
Gruppevisse nedskrivninger/hensættelse på garantidebitorer primo	1.757	1.335
Årets nedskrivninger/hensættelser	134	480
Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår	-182	-58
Andre reguleringer	0	0
Gruppevisse nedskrivninger/hensættelser ultimo	1.709	1.757
Årets nedskrivninger og værdireguleringer ført i resultatopgørelsen:		
Udlån og garantier:		
Årets nedskrivninger	4.335	6.821
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår i alt	-2.098	-3.710
Tab, ej tidligere nedskrevet	892	55
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-173	-64
Rente vedr. nedskrevne fordringer	-650	-1.081
Udlån og garantier i alt	2.306	2.021

8. Skat	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
Beregnet skat af årets indkomst	984	926
Ændring i udskudt skat	144	-247
Efterregulering af tidligere års beregnet skat	222	2
Skat af årets resultat	1.350	681

Effektiv skatteprocent

Selskabsskattesats i Danmark	22,0	23,5
Reguleringer vedrørende tidligere år	0,5	0,1
Regulering udskudt skat	0,2	-0,2
Ikke-skattepligtige indtægter og ikke-fradragsberettigede udgifter mv.	-0,2	-6,9
Effektiv skatteprocent	22,5	16,5

9. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker fordelt	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
Efter restløbetid		
Anfordringstilgodehavender	62.940	27.457
Til og med 3 måneder	149.000	0
Over 3 måneder og til og med 1 år.	0	0
Over 1 år og til og med 5 år.	0	0
Over 5 år	0	0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker i alt	211.940	27.457
 Tilgodehavender på opsigelse hos centralbanker	149.000	0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	62.940	27.457
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker i alt	211.940	27.457

10. Udlån og andre tilgodehavender	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
Udlån og tilgodehavender		
Udlån og tilgodehavender til dagsværdi	0	1.080
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	305.626	310.406
Udlån og tilgodehavender i alt	305.626	311.486
Samlet udlån fordelt efter restløbetid		
På anfordring	2.150	2.250
Til og med 3 måneder	14.247	18.472
Over 3 måneder og til og med et år	64.735	44.613
Over et år og til og med 5 år	108.265	116.037
Over 5 år	116.229	129.034
Samlet udlån i alt	305.626	310.406
Værdi af individuelt vurderede udlån og andre tilgodehavender, hvor der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse:		
Udlån og tilgodehavender før nedskrivning	38.633	41.792
Nedskrivning	30.032	27.747
I alt efter nedskrivning	8.601	14.045
Værdiansættelse af lån med gruppevis nedskrivninger		
Udlån og tilgodehavender før nedskrivning	282.124	298.118
Nedskrivning	1.709	1.757
I alt efter nedskrivning	280.415	296.361
Udlån og garantidebitorer fordelt på sektorer og brancher i procent ultimo året	%	%
Offentlige myndigheder	0	0
Erhverv		
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	3	4
Industri og råstofudvikling	1	1
Energiforsyning	0	0
Bygge- og anlægsvirksomhed	3	4
Handel	4	4
Transport, hoteller og restauranter	1	1
Information og kommunikation	0	0
Finansiering og forsikring	1	4
Fast ejendom	6	4
Øvrige erhverv	6	4
I alt erhverv	25	26
Private	75	74
	100	100

11. Obligationer til dagsværdi	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
Statsobligationer	10.496	4.166
Realkreditobligationer	297.495	272.380
Øvrige obligationer	5.866	4.381
Obligationer i alt	313.857	280.927
Aktier mv.		
Anlægsaktier	25.850	22.928
Omsætningsaktier	13.025	11.129
Aktier i alt	38.875	34.057
12. Aktiver tilknyttet puljeordninger	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
Kontant	3.647	2.706
Obligationer	24.413	22.930
Aktier	43.919	43.747
Investeringsforeningsandele	15.714	11.417
Andre aktiver	434	406
Puljeordninger i alt	88.127	81.206
13. Domicilejendomme	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
Omvurderet værdi primo	11.139	11.200
Tilgang i årets løb	0	0
Afgang i årets løb	0	0
Afskrivning	-208	-208
Værdiændringer indregnet i totalindkomsten	0	0
Værdiændringer indregnet i resultatopgørelsen	-700	147
Andre ændringer	0	0
Omvurderet værdi ultimo	10.231	11.139

14. Øvrige materielle aktiver	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
Samlet kostpris primo	5.085	4.687
Valutaregulering	0	0
Tilgang	1.079	470
Afgang	-862	-72
Overførsler i årets løb til andre poster	0	0
Samlet anskaffelsespris ultimo	5.302	5.085
Af- og nedskrivninger primo	2.949	2.616
Valutakursregulering	0	0
Årets nedskrivninger	0	0
Årets afskrivninger	425	405
Årets ned- og afskrivninger på afhændede aktiver	-466	-72
Tilbageførte af- og nedskrivninger	0	0
Af- og nedskrivninger ultimo	2.908	2.949
Øvrige materielle aktiver ultimo	2.394	2.136
15. Indlån og anden gæld	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
Fordeling på restløbetider:		
På anfordring	706.134	669.685
Til og med 3 måneder	5.362	16.099
Over 3 måneder og til og med et år	2.241	4.663
Over et år og til og med 5 år	20.107	15.810
Over 5 år	69.746	64.876
Indlån i alt	803.590	771.133
Fordeling på indlånstyper:		
På anfordring	706.106	669.685
Med opsigelsesvarsel	0	0
Tidsindskud	0	1.106
Særlige indlånsformer	97.484	100.342
Indlån i alt	803.590	771.133

16. Udskudte skatteforpligtelser	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
Udskudt skat primo	33	280
Årets ændring i udskudt skat	144	-247
Udskudte skatteaktiver og skatteforpligtelser i alt	177	33
Relaterer sig til følgende:		
Materielle anlægsaktiver	202	238
Øvrige	-25	-205
Udskudte skatteforpligtelser i alt	177	33

17. Eventualforpligtelser	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
Garantier mv.		
Finansgarantier	87.427	82.915
Tabsgarantier for realkreditudlån	33.873	21.292
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	23.005	15.517
Øvrige garantier	17.423	15.833
Garantier i alt	161.728	135.557

Ved evt. udtræden af SDC A/S vurderer sparekassen, at udgiften hertil beløber sig til ca. 14,8 mio. kr.

Sparekassen har indgået huslejekontrakt med uopsigelighed i en periode. Forpligtelsen i opsigelsesperioden andrager t.kr. 688

18. Nærtstående parter	2016	2015
Der har i regnskabsåret været følgende transaktioner mellem pengeinstituttet og nærtstående parter:		
	t.kr.	t.kr.
Lån til ledelsen	-	
Direktion	0	0
Bestyrelse	1.117	1.131
Lån til ledelsen i alt	1.117	1.131
Sikkerhedsstillelser		
Direktion	0	0
Bestyrelse	809	746
Sikkerhedsstillelser i alt	809	746

Alle transaktioner med nærtstående parter sker på sædvanlige forretningsbetingelser og markedsbaserede vilkår.

Oplysninger om ledelseshverv

Sparekassens bestyrelses- og direktionsmedlemmer beklæder følgende andre ledelseshverv:

Bestyrelsesformand Michael Andreasen

Bestyrelsesmedlem i REVI-MIDT Godkendt Revisionspartnerselskab
Direktør i Komplementarselskabet CALAMAJE ApS

Bestyrelsesmedlem Per Kvorning

Direktør og bestyrelsesmedlem i Langå/Laurbjerg EL-TEKNINK A/S
Direktør i Laurbjerg Ejendomsinvest ApS
Direktør i Gudenå EL og VVS ApS
Direktør i Kvorning Holding ApS
Bestyrelsesmedlem i Haxholm Møllelaug I/S
Bestyrelsesmedlem i Tebbestrup Møllelaug I/S

Bestyrelsesmedlem Erik Møller

Direktør i Ny JOKE EM ApS
Direktør i EM Randers ApS

19. Øvrige oplysninger

Finansielle risici

Sparekassens virksomhed medfører, at sparekassen er eksponeret overfor forskellige risikotyper: kreditrisici, markedsrisici, likviditetsrisici og operationelle risici.

Kreditrisikoen er risikoen for tab som følge af, at kunden helt eller delvis misligholder deres betalingsforpligtelser over for sparekassen.

Markedsrisikoen er risikoen for, at markedsværdien af sparekassens aktiver og forpligtelser ændres som følge af forandringer i markedsforholdene.

Likviditetsrisikoen er risikoen for, at sparekassens betalingsforpligtelser ikke kan honoreres under sparekassens likviditetsberedskab.

Den operationelle risiko er risikoen for, at der enten direkte eller indirekte opstår økonomiske tab som følge af fejl i interne processer og systemer, menneskelige fejl eller som følge af eksterne hændelser.

Det er sparekassens overordnede politik, at sparekassen kun påtager sig risici, som er i overensstemmelse med de forretningsmæssige principper, som sparekassen drives efter, og som sparekassen har de kompetencemæssige ressourcer til styring af.

Sparekassen udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som dagligt påvirker sparekassen. Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udviklingen. Den daglige styring foretages af direktionen, der kan uddelegere denne til medarbejderne.

Kreditrisici

Det er sparekassens politik, at kreditgivning skal være baseret på indsigt i kundernes økonomiske forhold, og kundernes evne og vilje til at opfylde påtagne forpligtelser er styrende for sparekassens kreditgivning.

Sparekassens kreditrisiko er spredt på en lang række mindre engagementer. Det tilstræbes, at enkeltengagementer kun kortvarigt overstiger 10 pct. af sparekassens egenkapital, for så vidt angår den ikke sikrede del af engagementet.

I forbindelse med kreditgivning vurderer sparekassen omfanget af ønsket sikkerhedsmæssig afdækning af risikoen på engagementet.

Ved kreditgivning til private er de vigtigste sikkerhedstyper:

- fast ejendom
- værdipapirer
- biler

Ved kreditgivning til erhvervskunder er de vigtigste sikkerhedstyper:

- fast ejendom
- værdipapirer
- driftsmidler
- varelagre og
- tilgodehavender

Kreditrisici er talmæssigt opgjort i note 7 og 10.

Markedsrisici

Det er sparekassens politik, at markedsrisiciene holdes på et lavt niveau. Sparekassens ledelse har for hver markedsrisikotype fastlagt konkrete risikorammer, som ikke må overskrides.

Sparekassens udlåns- og indlånsforretninger samt mellemværende med andre kreditinstitutter, er for hovedpartens vedkommende indgået på variabel rentebasis.

Sparekassen har en begrænset valutarisiko, da valutapositionerne primært består af EURO og skandinaviske valutaer.

Sparekassen er medejer af en række sektorvirksomheder, herunder Sparinvest Holding A/S, Pras A/S, DLR Kredit A/S og SDC Holding A/S. Disse ejerandele kan sammenlignes med større pengeinstitutters egne afdelinger eller lignende, og anses derfor ikke som værende en del af sparekassens aktierisiko. Herudover har sparekassen kun en mindre portefølje af børsnoterede aktier.

Sparekassen ejer de lokaler, hvorfra sparekassen driver hovedkontor. Alene i begrænset omfang ønsker sparekassen at eje investeringsejendomme / midlertidig overtagne ejendomme, der ikke anvendes til eget brug.

Likviditetsrisici

Det er sparekassens mål, at udlån skal kunne finansieres af summen indlån fra kunder og egenkapital.

Det tilstræbes endvidere, at sparekassen, såfremt der skulle opstå en likviditetskrise, vil kunne klare de lovpligtige likviditetskrav uden væsentlige træk på andre pengeinstitutters ubekræftede lines.

Operationelle risici

Der foretages løbende rapportering til sparekassens ledelse af de tab og begivenheder, som vurderes at kunne henføres til operationelle risici. Med baggrund i denne rapportering og iagttagelser i øvrigt, foretages der en vurdering af, om forretningsgange m.v. kan justeres og forbedres med henblik på minimering af de operationelle risici.

It-forsyningen, der er det væsentligste område ved vurdering af operationelle risici, er outsourcet til SDC A/S, som sparekassen ejer sammen med en række andre pengeinstitutter. It-sikkerheden vurderes løbende, og der foretages løbende de nødvendige justeringer

20. Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske.

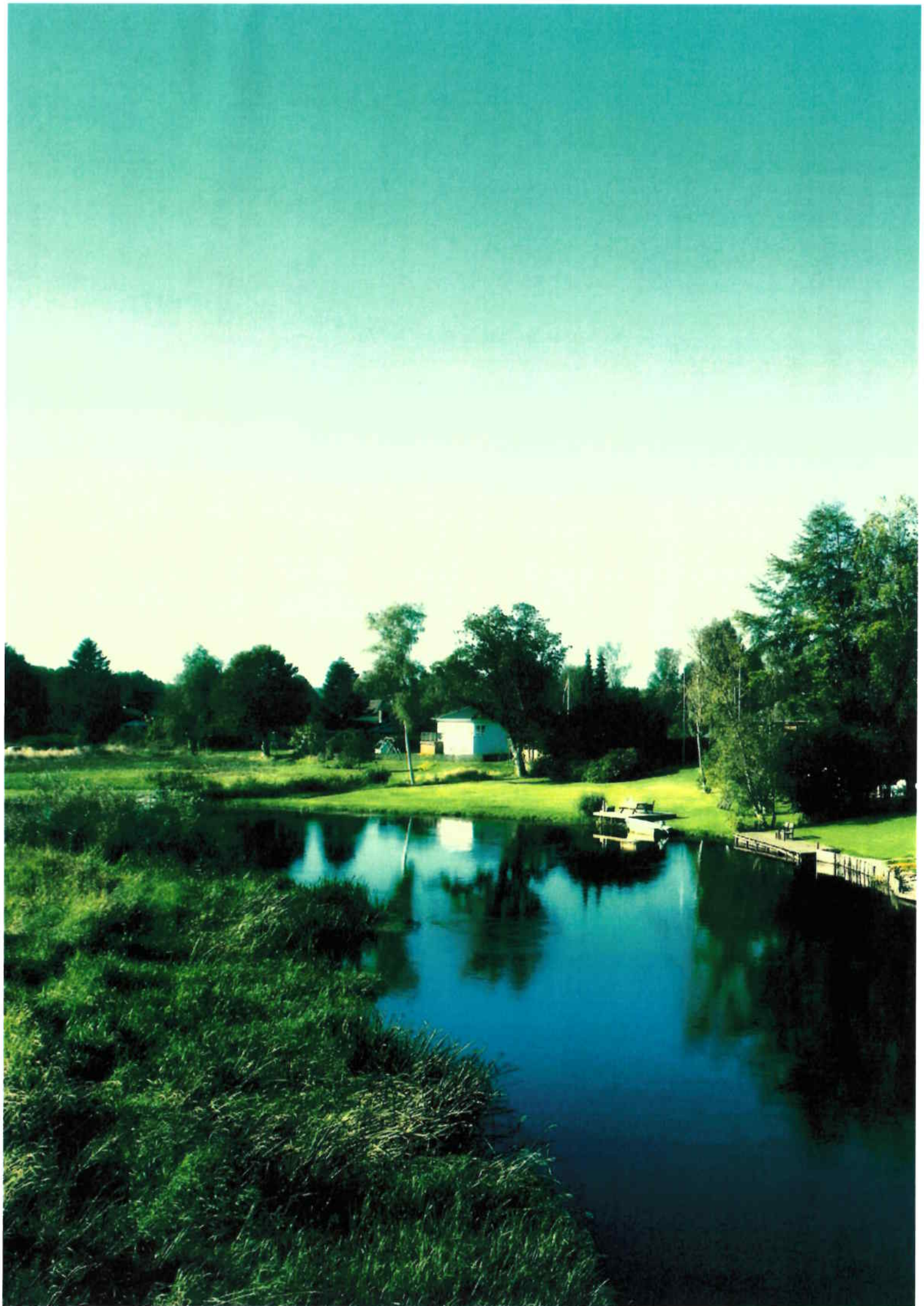
De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er følgende:

Noterede værdipapirer indgår til børskurs, men der kan være usikkerhed i det omfang, der er tale om markeder med lav omsætning.

Unoterede værdipapirer måles til indre værdi såfremt denne er pålidelig eller til senest handlet kurs eller i mangel heraf anskaffelseskursen. Der er en usikkerhed ved den anvendte værdiansættelse, idet der ikke er et velfungerende marked for unoterede værdipapirer.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender, hvor der er væsentlige skøn og dermed usikkerhed forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at ikke alle fremtidige betalinger modtages. Såfremt det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger vil blive modtaget, er fastlæggelsen af størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventede dividendeudbetalinger fra boer, også undergivet væsentlige skøn.

Gruppevise nedskrivninger er fortsat behæftet med en vis usikkerhed, da instituttet kun har et begrænset historisk datagrundlag som udgangspunkt for beregningerne og det har således været nødvendigt at supplere modellens beregninger med ledelsesmæssige skøn.

21. Sparekassens repræsentantskab

Pensionist, Børge Andersen, Langå
Reg. Revisor, Michael K. Andreasen, Langå
Tømrermester, Jesper Bilde, Langå
Fhv. landmand, Julius Bilde, Langå
Privatkundechef, Chresten Christensen, Randers
Ingeniør, Knud Erik Christensen, Langå
Pensionist, Herluf Friis, Langå
Sekretær, Susanne Hvas, Randers
Civilingeniør, Kåre Iversen, Langå
Pensionist, Henning Jakobsen, Langå
Kunderådgiver, Thomas Smed Jensen, Randers
Sr. Sales Manager, Bjarne Johannessen, Langå
It-ansvarlig, Dorthe Johansen, Bjerringbro
Købmand, Jakob Brix Jørgensen, Randers
Afdelingsingeniør, Steen Krogsdal, Langå
Aut. el-installatør, Per Kvorning, Langå
Mejeridirektør, Niels Malling Laursen, Langå
Adm. medarbejder, Flemming Lilleør, Langå
Ingeniør, Christian Munk, Hammel
Statsaut. revisor, Erik Møller, Randers
Mekanikermester, Ole Hougård Nielsen, Langå
Dyrlæge, Per Nielsen, Langå
Værkstedschef, Karl Ostrowski, Langå
It-projektleder, Pia Dalsgaard Pehrsson, Randers
Psykolog, Birthe Rusike, Langå
Landmand, Martin Sørensen, Langå
Skoleinspektør, Arne Ødum Wang, Langå
Pensionist, Else Østergaard, Langå
Tømrer, Thorsten Tøttrup Jensen, Langå
Distriktschef, Jim Davidsen, Langå
Fhv. direktør, Steen Nørgaard, Langå
Sektionsleder, Martha Højgaard, Langå
Direktør Christian Mide Sørensen, Randers
Selvstændig Brian Morland, Langå

